

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	11
1 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ	
Προσωπικό Εργαστηρίου	15
Χώροι Εργαστηρίου	16
Εξοπλισμός εργαστηρίου	17
2 ΠΛΥΣΙΜΟ, ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΗ, ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ	
ΠΛΥΣΙΜΟ ΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΣΥΣΚΕΥΩΝ	23
ΑΠΟΣΤΕΙΡΩΣΗ	24
Αποστείρωση με θερμότητα	25
Ξηρή θέρμανση	25
Υγρή θέρμανση	26
Χημική αποστείρωση με αέρια	29
Αποστείρωση με διήθηση	30
Αποστείρωση με αέρα	31
Αποστείρωση με ακτινοβολίες	32
Ιονίζουσα Ακτινοβολία	32
Υπεριώδης Ακτινοβολία	32
ΑΠΟΛΥΜΑΝΣΗ	33
Απολυμαντικά	33
Διαδικασία Απολύμανσης	35
3 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ - ΘΡΕΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ	
ΒΙΟΦΥΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΕΣ	39
pH	39
Ρυθμιστικά διαλύματα	41
Ωσμωτική πίεση	43
Θερμοκρασία	43
Οξυγόνο	44
ΔΙΑΛΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΘΡΕΠΤΙΚΑ ΜΕΣΑ	
ΜΙΚΡΟΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ	47
Διαλύματα για την εναΐωση μικροοργανισμών	48

Φυσική κατάσταση των θρεπτικών μέσων	50
Συνήθη συστατικά θρεπτικών μέσων	51
Αφυδατωμένα θρεπτικά μέσα	55
Θρεπτικά μέσα εμπλουτισμού	57
Θρεπτικά μέσα για μεταφορά και συντήρηση μικροβιολογικών δειγμάτων	77
Θρεπτικά μέσα για κυτταροκαλλιέργειες ζώων	78
Διατήρηση θρεπτικών μέσων	79
Έλεγχος θρεπτικών μέσων	79

4 ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΜΙΚΡΟΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΒΑΚΤΗΡΙΩΝ	83
Καλλιέργειες σε στερεά θρεπτικά μέσα	83
Καλλιέργειες σε ημίρευστα θρεπτικά μέσα	87
Καλλιέργειες σε υγρά θρεπτικά μέσα	89
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΙΩΝ	92
Διαδικασία αναέωσης κυτταροκαλλιεργειών	94
Μόλυνση κυτταροκαλλιεργειών για ανίχνευση, παραγωγή και τιτλοποίηση ιών	96

5 ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΜΟΝΩΣΗ ΜΙΚΡΟΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Εμπλουτισμός με επώαση σε χαμηλές θερμοκρασίες	107
Εμπλουτισμός με επώαση σε υψηλές θερμοκρασίες	107
Εμπλουτισμός με κατεργασία σε υψηλές θερμοκρασίες	107
Εμπλουτισμός βασιζόμενος στην κινητικότητα των μικροοργανισμών	108
Εμπλουτισμός με ανάπτυξη σε θρεπτικά μέσα σε ασυνήθεις τιμές pH	109
Εμπλουτισμός με ανάπτυξη σε θρεπτικά μέσα που περιέχουν ειδικές ουσίες	110
Εμπλουτισμός με χρήση αντιβιοτικών	112
Εμπλουτισμός με μόλυνση κυττάρων ή πειραματοζώων	113

6 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΜΙΚΡΟΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΕΛΕΓΧΟΙ ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ	121
Έλεγχοι για το μεταβολισμό σακχάρων και άλλων οργανικών ενώσεων	121
Έλεγχοι για παρουσία ειδικών ενζύμων	123
Έλεγχοι αναγνώρισης με ειδικές χρώσεις	126

7 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΟΣΟΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΜΙΚΡΟΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΝΤΙΣΩΜΑΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ	130
Πολυκλωνικά αντισώματα	130
Μονοκλωνικά αντισώματα	131
ΜΕΘΟΔΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΗΣ	
ΑΝΤΙΓΟΝΟΥ-ΑΝΤΙΣΩΜΑΤΟΣ	135
Συγκόλληση σε αιώρημα	137
Συγκόλληση σε αντικειμενοφόρους πλάκες	138
Συν-συγκόλληση	139
Έλεγχος ανοσοδιάχυσης	139
Έλεγχος με το σύστημα συμπληρώματος	141
Ανοσοφθορισμός	142
Σύνδεση φλουοροσκεΐνης στον αντιορό	145
Έλεγχος ELISA	145
Western Blotting	147
Ηλεκτροφόρηση αντιγόνων	148
Μεταφορά σε μεμβράνες	148
Ανίχνευση	149

8 ΜΕΘΟΔΟΙ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΙΧΝΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΜΙΚΡΟΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Απομόνωση DNA	153
Λύση κυττάρων	154
Απομόνωση χρωμοσωμικού DNA	156
Απομόνωση πλασμιδιακού DNA	157
Ανάλυση DNA με ηλεκτροφόρηση	158
Πλασμιδιακό DNA	158
Χρωμοσωμικό DNA	161
Υβριδισμός νουκλεϊκών οξέων	162
Επιλογή ανιχνευτή	162
Μεγέθυνση αλληλουχιών DNA (PCR)	166

9 ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΜΙΚΡΟΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Ανακαλλιέργεια	173
Αποξήρανση	174
Αποξήρανση σε άμμο, χώμα ή silica gel	175
Αποξήρανση σε κόκκους από πορσελάνη ή γυαλί	175
Αποξήρανση σε χαρτί	175
Αποξήρανση σε θρεπτικά υλικά	176

Κατάψυξη	177
Κατάψυξη-ξήρανση	177
ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΖΩΙΚΩΝ ΚΥΤΤΑΡΩΝ	178

10 ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΑΣ

Τύποι μικροβιολογικών εργαστηρίων	189
Εργαστήρια με ασφάλεια επιπέδου 1	189
Εργαστήρια με ασφάλεια επιπέδου 2	189
Εργαστήρια με ασφάλεια επιπέδου 3	190
Εργαστήρια με ασφάλεια επιπέδου 4	191
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	195
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ	197